Бугун тошкентликлардан 1.000 оилага «Марказ—2», «Марказ—4» ва «Марказ—5» микрорайонларидан янги уйларнинг калитлари топширилди. Уйларингиз муборак бўлсин!

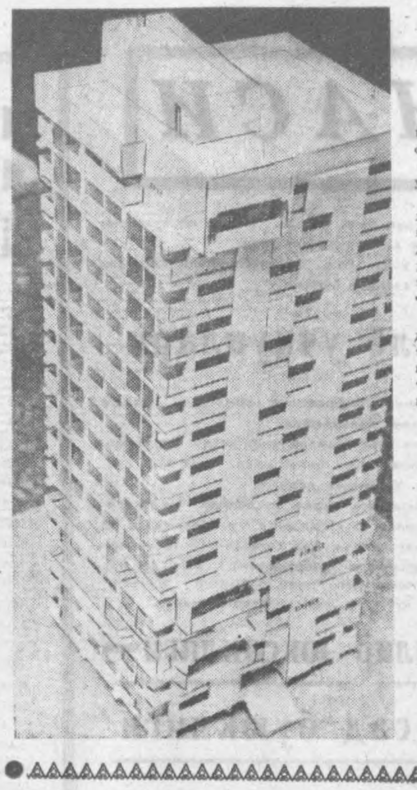

19 ҚАВАТЛИ МАЪМУРИЙ БИНО

Икки мўйсафид В. И. Ленин номли майдоннинг парадлар хиёбонидан охиста қадам ташлаб келяпти. Бу ерда бўлаётган ўзгаришларни кўриб, уларнинг юзига табассум югурди.

— Хўп замонлар, бўлдида, Мавлонбой,— деди Акром ота янги бинога имо қилиб,— икки йил муқаддам мана шу иморатнинг ўзи тугул ўрни ҳам маълум эмас эди. Энди қаранг, нақ осмону, фаланка бўй чўзибди-я.

Отахонлар В. И. Ленин номли майдонга ҳусн бериб турган Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг маъмурий биносига завқ билан қараб туришди. Кейин эса шу бино қаршисида кўкка бўй чўзаётган иморат қурилишида ишлаётган бинокорларнинг чаққон ҳаракатларини кузатиб, «балли гайратингизга» деб, йўлда давом этишди...

Чиндан ҳам шу кунларда бу ерда иш қизгин. 11-«Висотстрой»га қарашли 1-қурилиш бошқармасининг бинокорлари Ўрта Осиёда ягона 19 қаватли бу бинони жадал суръатлар билан тиклаяптилар. Л. Шарипов, М. Груздев бошлиқ бетончи ва дурадгорлар бригадасининг азаматлари ишда яхши натижаларни қўлга киритаётирлар.

19 қаватли бу бино ҳар қандай ер тебранишларига бардош беради. Махсус вентиляцион установкалар эса бинодаги ҳавонинг доимо мусаффо бўлиб туришини таъминлайди. Ҳамма қулайликларга эга бўладиган бу бино 1970 йили фойдаланишга топширилади.

Вақт оз. Лекин ҳали амалга ошириладиган ишлар талайгина. Ана шунинг учун ҳам бино қурилишида иш суръати кун сайин тезлашяпти.

Маъмурий бинони бунёд этишда мамлакатимизнинг турли бурчакларидан комсомол йўлланмаси билан келган ёшлар ҳам меҳнат қиляпти. Шулар орасида электрпайвандчи Людмила Перякова ҳам бор. Людмила йирик қурилишларда ишлаб орттирган тажрибаларини бино қурилишига сарфлаяпти.

Хуллас, ҳалиги отахонлар айтганидек, шаҳримиз жамоли кун сайин очилиб боряпти. Қурилаётган бу маъмурий бино эса шаҳар хуснига чиройли хол бўлиб тушади.

СУРАТЛАРДА: Бинонинг макети у битгач ана шундай кўринишда бўлади.

Илгор электр пайвандчи ва арматурачилардан комсомол аъзоси Леонид Суховой билан Эдуард Коршуновларни кўриб турибсиз. Меҳнатсевар бу йигитлар смена топшириқларини ошириб адо этиб, ҳамкасб дўстларига намуна бўлишаётир.

Бетончилар бригадасининг бошлиги Латиф Шарипов ва ёш қурувчи Шукур Нуриддинов махсус бетон ўтказувчи мослама билан иш бажаришяпти.

М. Нуриддинов фотолари.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

15 МАРТ 1968 й.
3-йил чиқиши
ЖУМА
№ 62 (521)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● *Янги лойиҳалар*

Икки аср учрашуви

Ватанимиз ва чет эллардаги энг илғор қурилиш ҳамда савдо техникасини ҳисобга олган ҳолда дипломант архитектор Мотель Горелик ҳашаматли ресторан лойиҳасини тузди.

Суратда кўриб турилган шу бинонинг жанубий фасади Регистон томон қаратилган. Рельефидан келиб чиқиб, 520 ўринга мўлжалланди. Ресторан плани «П» шаклида тузилган бўлиб, XIX асрдаги мачит биноларини эслатади.

Лойиҳа автори Арнольд Иванович Фрейтаг бу ҳақда шундай дейди:

— Регистон майдонига қаратилган томонда ресторанниннг гардеробли вестибюлини кўрасиз. Вестибюлнинг деворларига квадрат шаклида ясси ғишт ётқизилади. Баъзи деворларига ғиштнинг қиррасини арчасимон қилиб терилади. Бинони безаш учун гранит, мармар тошлар ва ҳар хил миллий нақшлар ишлатилади.

Иккинчи қаватда 80 кишилик банкет зали, 11-15 кишилик холл ва 280 ўринлик овқат зали бўлади. Керакли пайтда бу ўринни 350 тага етказиш мумкин.

— Бинонинг ичкариси миллий нақшлар билан безалади,— лойиҳа авторларидан Леонид Семёнович Комиссар ҳам ўз фикрини билдирди. Савдо залларидаги кессонлар ганчга, ёғочга ва металга ўйиб ишланадиган нақшлар билан безалади.

Бинонинг шимолий томонида иккита банкет зали бўлиб, ҳар бири 80 кишига мўлжалланади. Ҳар иккала зал ҳам мустақил эшикка эга бўлиб, ҳар бирида алоҳида холл — вестибюл ва хизмат кўрсатиш хоналари бўлади. Ишлаб чиқариш корпуси савдо залларини технологик комплекс билан бирлаштиради. Кўкаламзорлаштирилган ва мусаффо сув ҳавоси келиб турадиган ёзги айвонларда хўрандалар учун яхши иқлим шароитлари яратилган бўлади.

Ресторан фасадларига миллий архитектурага хос йирик нақшлар ишлатилади.

Овқатланадиган залнинг ҳар томонидан Регистон ва Бибихоним мадрасаси каби тарихий ёдгорликлар яққол кўриниб турадиган бўлади.

Ҳозирги кунда «Средазгипроторг» лойиҳалаш институти бу лойиҳани камолига етказди.

Мазкур лойиҳанинг бош инженери Д. Д. Щербаков, инженер конструкторлар эса В. М. Грачов, Н. Н. Батурин, технологлар Е. П. Лихолетова, Г. А. Ибрякова-лардир.

Ресторанниннг номи тўғрисида ҳам кўп ўйланяпти. «Суғдиён», «2500», «Зарафшон» деб аталсин деган таклифлар тушди. Хуллас юбилей шаҳри ўзининг 2500 йиллигини нишонлар экан, қурувчилардан ажойиб туҳфа қабул қилиб олади. 1968 йилнинг иккинчи ярмида бино қурилишига енг шимариб ишга тушилади.

В. ГОНЧАРЕВ.

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

Чилонзор район партия комитетининг мажлислар залида Тошкент шаҳар молия ва страхование органлари активи йиғилиши бўлиб ўтди.

Активда 1967 йил якунлари ва молия ходимларининг 1968 йил давлат бюджетини бажариш вазифалари муҳокама қилинди. Тошкент шаҳар ижроия комитети молия бўлимининг мудири А. Н. Нурмуҳамедов бу ҳақда доклад қилди. У ўтган йили даромадлар моддасининг ошириб бажарилиши ҳисобига шаҳар савдо ташкилотлари бўйича оборот маблағларини тўлдиришга 2 миллион 300 минг сўм ва уй-жой ҳамда коммунал хўжалигига 800 минг сўм ажратилганлигини қайд қилди. Шу билан бирга бюджетдан фойдаланиш ишида камчилик ва нуқсонларга ҳам йўл қўйилди.

Актив қатнашчилари беш йилликнинг учинчи йили давлат бюджетини бажариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилдилар.

КОРХОНА ҚУВВАТИ ОРТМОҚДА

Шаҳардаги С. М. Киров номли 3-нон заводи коллективининг аҳди йиллик топшириқни 26 декабрда бажаришга қаратилган. Нонвойлар ўз сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз дейишмоқда. Мана икки ойлик план салмоқли қилиб бажарилди.

Корхона директори Х. Солихов мухбиримизга бундай деди.

— Шу кунларда кунига 140-150 тоннадан хилма-хил нонлар ёпиляпти. Корхонада реконструкция ишлари олиб борилмоқда. Шундан кейин ишлаб чиқариш қуввати 180 тоннага етади.

Заводда ФТЛ-2 маркали печлар ўрнатилди. Бу печларда оби нонлар ёпилади. Унда суткасига 40 тонна маҳсулот тайёрлаш мумкин. Айни пайтда оби нон ёпадиган махсус цех ҳам ишга туширилмоқда.

Заводда С. Ёқубжонов, М. Ортиқов, М. Тюрин, А. Нехорошев, М. Ризаев, Б. Зайнуллинларнинг номларини ҳурмат билан тилга олишади. Улар ўз касбининг чинакам усталаридир.

ЁЗУВЧИ ТЎЙИГА

Пойтахт корхоналари ва қурилишларида, олий ўқув юртлари ва мактабларда улуғ рус ёзувчиси, революция жарчиси Алексей Максимович Горький туғилган куннинг 100 йиллик тўйига қизғин ҳозирлик кўрилаётир.

Шаҳар «Билим» жамияти правлениесининг 20 дан ортиқ лектори пролетар ёзувчисининг кўп қиррали ҳаёти ва ижоди ҳақида мазмунли суҳбатлар ўтказмоқда.

Филология фанлари кандидати Н. Малахов ҳарбий қисмлардан бирида «М. Горький революционер — улуғ ёзувчидир» деган темада лекция ўқиди.

«Главташкентстрой»нинг бошқармаларида, Харьков қурилиш монтаж поездида, Граждан ҳаво флотининг клубида ўтказилган суҳбатлар ҳам Горькийнинг бутун фаолиятини қамраб олди.

Шу кунларда темирйўлчилар маданият саройида А. М. Горький ҳаёти ва ижодини пропаганда қилишга бағишланган бир қатор тадбирлар ўтказилмоқда.

«Билим» жамияти буюк ёзувчи ҳақида 40 дан ортиқ темада суҳбатлар тайёрлаб, турли жойларга жўнатди.

ЛЕНИН БАРЧА ТИРИКЛАРДАН ТИРИКДИР

Кеча машинасозлик технологияси давлат лойиҳалаш-конструкторлик бюросининг маросимлар залида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган икки йиллик лекторийнинг биринчи машғулоти бўлиб ўтди.

Лекциялар цикли конструкторлик бюросидаги «Билим» бошланғич ташкилоти, Ўзбекистон Компартияси тарихи институти ва шаҳар «Билим» жамияти билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган.

Лекторий машғулотининг қатнашчилари ленинградликлар — 1915 йилдан буён КПСС аъзоси А. А. Андреев ва 1918 йилдан буён КПСС аъзоси А. С. Милославскийларнинг Владимир Ильич билан бўлган учрашувлари хотираларини тингладилар.

Учрашув охирида ленинградлик меҳмонларга эсдалик совғалари топширилди.

В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги лекторий 24 машғулотдан иборат. Бу машғулотларни республиканинг партия, совет ходимлари, олимлар олиб борадилар.

Лекторийнинг биринчи машғулотида КПСС Марказий Комитетининг инструктори В. П. Зайцев, Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Н. Бобожонова, Туркистон ҳарбий округининг ветеранлари ва бошқалар қатнашдилар.

ЁШ МАТЕМАТИК

Қирғизистон ССР. Фрунзе шаҳрида истиқомат қилувчи ёш математик Павел Панков ажойиб муваффақиятга эришди. Қирғизистон Давлат университети механика-математика факультетининг ўн етти ёшлик тўртинчи курс студенти Францияда Никола Бурбаки таҳаллуси билан юритиладиган бир группа француз олимлари ечолмаган мураккаб математик масалани бутунлай янгича ҳал қилди.

Павел аниқ фанларга қобилиятли. У университет тўпламида нашр этилган чексиз касрлар бўйича оригинал ишнинг муаллифидир. Шунингдек, у бошқа мураккаб математик масалаларни ҳам ҳал қилиш йўлларини топмоқда.

СУРАТДА: Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг ҳисоблаш марказида. Павел Панков (ўнгдан) ва университет механика-математика факультетининг электрон ҳисоблаш машинасида ечилган масалаларни анализ қилиш билан шуғулланувчи бешинчи курс студенти Илья Абрамкин.

А. Клейменов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

СУРАТДА: Тошкент трикотаж фирмасининг пешқадам йигирувчиси коммунистик меҳнат зарбдори Фарида Зоҳидулина. КПСС аъзоси Ф. Зоҳидулина корхонанинг бошқа илғор ишчилари қатори беш йиллик топшириқларини уч ярим йилда адо этиш устида баракали меҳнат қилаётир.

Саёҳатлар соз...

«Таштрансагентство» ташкил топганига кўп вақт бўлгани йўқ. Меҳнаткашларнинг шаҳар ташқарисида мириқиб ҳордиқ чиқаришларига алоҳида эътибор берилмоқда. Саёҳатлар учун кераклигича автобуслар ажратилади.

Чимён тоғи қучоқлари, Самарқанд, Бухоро шаҳарларига қилинаётган саёҳатлар жуда ҳам қизиқарли бўлмоқда. Бизнинг хизматимиздан 3.500 киши баҳраманд бўлди. Бу рақам фақат шу йилнинг икки ярим ойига тегишлидир.

Тошкентдаги кўпгина корхоналар, ташкилотларнинг коллективлари доимий мижозларимиздир. Электротехника, Ленин номли электролампа, «Ташсельмаш», Вагон-ремонт, «Таштекстильмаш» заводлари, Ўрта Осиё темирйўл бошқармаси, мактаблар, олий ўқув юртлари агентлик хизматидан яхшигина фойдаланишмоқда.

Мижозларимиз орасида Тошкентда қатор-қатор уйлар қураётган қардош қурувчилар ҳам бор. Улар ўтган ва шу йили Самарқанд, Бухоро шаҳарларига саёҳат қилиб қадимий ёдгорликларни томоша қилдилар. Саёҳатларда Москва, Россия Федерацияси, Украина ва бошқа республикаларнинг бинокорлари ҳам қатнашмоқда. Бинокорлар Чимён қучоғига ҳам бир неча бор таклиф қилинди.

Баҳор бошланди. Буёғи ёз. Саёҳатлар авжига чиқадиган кунлар етиб келмоқда. Бунинг учун ҳозирдан тайёргарлик кўряпмиз. Айни вақтда шаҳар ташқарисида дам олиш учун буюртмалар ола бошладик.

Бу йил бир қатор диққатга сазовор ишлар амалга оширилди. Бир неча ўн минг кишига намунали хизмат кўрсатишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйдик.

Иссиқкўлдаги дам олиш базамиз бу йил ҳам ишлайди. Ўтган йили бир неча юз киши базада дам олди. Ҳозир у мавсумга шайланмоқда.

Каттақўрғон сув омбори томошагоҳ жойлардан бири. Ана шу жойга икки ҳафталик дам олиш ва саёҳатлар уюштирилади. Саёҳатчилар учун махсус автобуслар ажратилади.

Булардан ташқари Хева шаҳрига саёҳатчиларни чорлаш ниятидамиз.

Юқори ташкилотларга таъналаримиз ҳам бор. Кўпгина талаблар бажарилмасдан қолиб кетмоқда. Бунга асосий сабаб молиявий ташкилотлар етарли даражада пул ажратмаяпти. Бу ҳақда «Вечерний Ташкент» газетасида ёзилди. Лекин илтимослар ҳавода муаллақ қолиб кетмоқда.

П. Сильвановский,
«Таштрансагенство» бошлиғи.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ «Фрунзевец» газетасининг сарлавҳасида Қизил Юлдуз ордени тасвири пайдо бўлди. Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округининг газетаси Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги муносабати билан ҳукуматнинг ана шу юксак мукофотини олишга сазовор бўлган эди.

14 мартда Тошкентда ҳарбий журналистларнинг ҳаётидаги ана шу шонли воқеага бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

⊙ Тошкентда маданият ходимларининг республика кенгаши бўлиб ўтганлиги илгари хабар қилинган эди. Бугунги тонгги газеталарда республика маданият ходимлари кенгаши қатнашчиларининг Ўзбекистоннинг барча маданият ходимларига мурожаати текстини эълон қилинган.

«БОЙЧЕЧАК» ЎЙИНЛАРИ

СЎНГГИ ТУР

Кеча «Политотдел» колхози стадионида, майдон эгалари Донецк шаҳрининг «Шахтёр» командасини қабул қилди. Бу ўйин «Советский спорт» газетаси таъсис этган «Бойчечак» мукофоти учрашувларининг сўнгги бешинчи турдаги матчи эди.

Учрашув бошланишиданоқ майдон эгалари кескин ҳужумга ташланишди. Кончилар дарвозаси олдида биринкетин хавфли вазиятлар вужудга кела бошлади. Колхоз футболчилари ўз ҳужумчиларини тўп билан доим таъминлаб туришди. Айниқса, колхоз футболчиларининг ярим ҳимоячиси Доронин ҳужумчиларга актив ёрдам бериб турди. Учрашувнинг биринчи ярми 14-минутида ана шу ҳужумкор ярим ҳимоячи майдон эгаларини олдинга олиб чиқди. Беш минут ўтар-ўтмас «Шахтёр»нинг ҳужумчиси Огерчук ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлади. «Политотдел» футболчилари ҳужумни кескинлаштириб, 20 минутда иккинчи тўпни киритишади. Бу гал Шиманович майдон эгаларини олдинга олиб чиқди.

Учрашувнинг иккинчи ярми 11-минутида Фадеев ҳисобни оширади. Ҳисоб «Политотдел» фойдасига 3:1. Шундан сўнг «Шахтёр» ўйинчилари мағлубиятдан қутилиш учун кескин ҳужумга ташланишади. Виригин ҳисобни қисқартириб 3:2 қилган бўлса ҳам, бундан бўлак кончилар муваффақиятга эришолмадилар.

БУЛАР ШАҲРИМИЗ БУНЁДКОРЛАРИ

Кунн кеча мухбиримиз Олой бозори ёнида горькийликлар кураётган поликлиника қурилишида бўлди

Биз қурилиш майдонида жавлон уриб, ўз меҳнатлари билан касбдошларига намуна бўлаётган кўпгина кишилар билан учрашдик, суҳбатлашдик. Коллектив Елизавета Ивановна Жайкова, Тамара Ивановна Зорина сингари ишчилар, Николай Новоселов ва Геннадий Николаевич Смирнов сингари ғишт терувчилар билан ҳақли равишда фахрланади. Уларнинг ҳар бири кундалик иш нормаларини ортиғи билан бажариб, турмушда ва одобда намуна кўрсатмоқда.

СУРАТЛАРДА: Елизавета Жайкова, Тамара Зорина, Николай Новоселов ва Геннадий Смирнов ўртоқлар.

Рассом Е. ОДИЛОВ.

МЕҲНАТ ТАРОНАСИ

2-уйсозлик комбинатидан репортаж

Оддий ишчилар... Одамлар. 2-уйсозлик комбинати, ўз ишларига пайванд-у пайваста ишчиларнинг қалб сурури-меҳнат ғурури ҳукмрон бу ерда. Комбинат ҳали ёш, бу ерга эндигина келиб ишлай бошлаганлар ҳам ёш, жуссалардан куч-ғайрат ёғилиб турган навқирон йигитчалар. Ўтган йили комбинатда ишчилар сафи эллик кишига ошди. Уларнинг деярли ҳаммаси ўрта мактабни тамомлаган ўқувчилар. 40 киши шаҳримиздаги техникум ва институтларда кечқурун ва сиртдан ўқишади.

✦ ✦ ✦

Айланма зиналар

Бетон қорадиган улкан цех. Шундоққина тепангда кўприк кранлар сузиб юрипти. Кран кабинасидаги йигит анҳор бўйида ўтириб олиб, сувга қармоқ ташлаётган баликчини эслатади. Пўлат кран беозоргина сузиб келиб пастдаги «ўлжа»сига илгагини узатади, такелажчилар илгакларга панель бетонларини илади. Сўнгра кранчига «торт» ишорасини қилади. Кранчи темир «қармоқ»ни электр токи ёрдамида ердан кўтариб, аравача томон олиб боради. Пайвандчи тепада ниманидир улаяпти. Бир маҳал кип-қизил учқунлар сачраб кетди Гўё тепадан кимдир этак-этак чўғни атрофга сочиб юборгандек бўлди. Бу меҳнат процесси, ишчиларнинг қалб қўри, олови. Комбинатнинг бағри кенг, бу ердаги ҳаёт меҳнат романтикасига бой.

Цех бошлиғининг кабинетига кирдик. Кабинет деганимиз битта вагондан иборат мўъжазгина бўлма.

— Мастер Юрий Титов!— Бизга ўзини таништирган йигитнинг юз-кўзларидан самимийлиги билиниб турарди. Қотмадам келган, ўрта бўйли, камгап, ўйчан.

Юрийнинг айтишига қараганда , цехда учта бригада хизмат қилади. Ҳар бригадада ўн учтадан одам ишлайди. Иш уч сменада олиб борилади.

— Таажжубланяпсиз чоғи,— деди мастер кейин ўзи қўшимча қилди. — Шу кичкина коллектив билан кўзга кўринарли ютуқларни қўлга киритаяпмиз. Цехда меҳнат унумдорлиги тобора ортиб бормоқда. Планлар муттасил бажарилаяпти. Масалан, ўтган ойда план бўйича 1412 кубометр бетон қоришмаси тайёрлашимиз керак эди. Биз 1563 кубометр бетон қоришмаси тайёрлаб, планни ортиғи билан бажардик.

Галина Васильченко, Алексей Рябов, Иван Олиферу, Маргарита Герман, Тамара Крилова сингари ишчиларимиз кунлик топшириқларини ҳамиша ортиғи билан бажаришяпти, улар одоб-у, хулқ, юриш-туришдаям бошқаларга намуна.

Мастер билан айланма зиналардан юқорига кўтариламиз. Бетон қориш цехи. Мураккаб пульт хонаси. Оёғимиз остида кафтдек саҳн. Моторларнинг гулдур-гулдуридан ҳаммаёқ титрайди. Осма кабинадан ёш қизнинг қувноқ товуши эшитилади шу чоқ.

Танишдик; Крилова Тамара. Туғилган ери Ярославль, касби машинист. Ўтган йилнинг май ойидан бери Тошкентда меҳнат қилмоқда. Ҳозир Тамара пульт бошидан жилмай, кунлик иш нормасини 140—150 процентдан бажаряпти.

Цех илғорлари

Майда ва камёб буюмлар ишлаб чиқарадиган цех. Комбинатнинг асосий корпусига жойлашган. Цехда 35 хил буюм ишлаб чиқарилади. Цоколь блоклари, турар-жой учун ишлатиладиган зиналар, вентиляция блоклари ана шу ерда тайёрланиб, қурилиш объектларига жўнатилади.

42 киши сменада тақсимлаб қўйилган. Цех азаматлари январь ойи топшириқларини 106 процент адо этишди. Георгий Чечос, Мария Тен, Азбек Агаев, Бўронбой Омангалиев ва Галина Погожевалар цехнинг жонкуяр ишчилари. Улар кунлик меҳнат нормаларини 130—140 процентдан бажариб ҳамкасбларига намуна бўлмоқдалар.

— Ёрмуҳаммад Зокиряев, — дейди цех бошлиғи Владимир Головченко,—ўн тўрт кишига бош-қош. У бошчилик қилаётган коллектив цехнинг оёққа туришида катта хизмат қилди.

Ёрмуҳаммад бригадасига ишга келган кишилар турғун бўлиб қолишади. Бунинг сабаби, Ёрмуҳаммад ишчиларга меҳрибон. Уларни кунт билан меҳнатга, касб-ҳунарга ўргатади. Сўнгра уларнинг олдига реал талаблар қўяди. Бирор ишчи мухтожлик тортса, цех коллективи билан келишиб, комбинат директори ва партия ташкилоти олдига дадил олиб чиқади. Қийин масалаларни бамаслаҳат ҳал этишга интилади.

Шунинг учун ҳам Зокиряев тезда кўпчилик ҳурматига сазовор бўлди.

Қалб учқунлари

Тимофейни комбинатнинг арматура цехига бошлиқ қилиб тайинлашди.

Дастлабки оғир дамлар ўтиб кетди. Биз Тимофей Макарович Ким билан цехда анча вақт суҳбатлашдик. У шундай деди:

— Комбинатдаги айрим нуқсонлар тугатилди. Ҳозир ишчилар ўз ётоқларига эга. Цехимизда 90 киши хизмат қилади. Ҳар суткада 15 тонна арматура каркаслари тайёрлаяпмиз. Бу, албатта мўлжалдагидан кам. Аммо, суръатни кучайтириш учун қўшимча имкониятларга эгамиз.

Планлар юксаклиги— мақсад буюклиги

Комбинат партия ташкилоти секретари П. Ф. Мальцевнинг хонасида бўлган суҳбатдан буён халқимизнинг ажойиб бир нақли ёддан кўтарилмайди. Яхши ният ярим мол!

Павел Федотовичнинг айтишича, уйсозларнинг беш йилликнинг учинчи йилидаги режалари ғоят улкан. Улар бу йил 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қатъий бел боғлаганлар. Шунингдек меҳнат унумдорлиги 0,5 процентга ошади. Меҳнат таннархи эса 0,2 процент камаяди.

Рационализаторлик ва ихтирочилик бўйича ҳам аниқ режалар белгилаб қўйилди. Йил охиригача 22 минг сўмлик 90 та ихтирочилик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади. Корхонада катта мақсадга яраша катта ишлар олиб борилялти. Аммо, асосий ғалаба ҳали олдинда. Бугун умид заводнинг келажагида.

Э. ХАЙДАРОВ,
О. ҒОФУРОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

СУВ ОСТИ ПЛАНТАЦИЯСИ

Узоқ шарқлик биологлар Узоқ Шарққа туташ турган Петр Великий қўлтиғи сувларида 600 хил балиқ, 520 хил умуртқасиз жонивор яшаётгани ва 90 хилга яқин йўсин, қимматбаҳо сув ўсимликлари ўсаётганини аниқладилар. Булардан кўплари балиқчилик саноатида ва озиқ-овқат учун фойдаланилади.

Умуртқасиз жониворлар овлаш балиқчилик сингари муҳим ўрин тутади. Трепанг, мидин, денгиз тожлари ва бошқа шу каби жониворларга айниқса аҳолининг талаби катта. Ленинград ва Тинч океан денгиз балиқ хўжалиги ва океанография (ТИНРО) институтларининг олимлари шуни назарда тутиб, қимматбаҳо молюскаларни Приморьенинг соҳил бўйи сувларида сунъий равишда урчитиш лойиҳасини ишлаб чиқдилар ва бу маҳсулотни тайёрлашни ошириш мақсадида сув ости хўжалигини бошқариш йўлларини қидириб топдилар.

Олимлар кўп йиллик текширишлар натижасида жониворларнинг тез ўсиш муддатини, табиий кўпайиш даврларини аниқладилар ҳамда уларни овлаш нормаларини белгилаб чиқдилар.

Петр Великий қўлтиғида юзага келтирилаётган сув ости плантацияларида бу жониворлар учун керакли озуқалар мўл. Бу ерда ўн миллионлаб ёш жониворлар жойлаштирилади ва керакли даражагача ўстирилади. Денгиз маҳсулотлари тайёрлаш Узоқ Шарқ бошқармаси ТИНРО билан биргаликда сув остида биринчи тажриба хўжалигини юзага келтириш устида иш олиб боряпти.

— Қимматбаҳо денгиз молюскалари ва тиконтанлиларини урчитиш, —деди ТИНРО директори, профессор Игорь Кизеветтер,—океан бойликларидан самаралироқ фойдаланиш, озиқ-овқат бўладиган денгиз маҳсулотларини қўшимча равишда кўплаб етиштириш базасини юзага келтириш имконини беражак.

Михаил МАГУТА.
(АПН).

Аҳвол қалай, ёт юрак?

Кейптаунлик жарроҳ К. Бернард Ф. Блайбергга ёт юракни кўчириб ўрнатгандан буён эллик кундан кўпроқ вақт ўтди. Қуйида эълон қилинаётган Блайберг ўзини ҳозир қандай сезаётганлиги ҳақидаги репортаж чет эл матбуоти материаллари асосида тайёрланган.

Репродуктордан бир меъёрда нафас олиш эшитилиб турибди. Филипп Блайберг ўз хонасида йўталса, у тушида гапирса, агар у ағдарилса ёки уйғонса, навбатчи ҳамшира ҳаммасини эшитиб туради. Лекин бундай воқеалар кам бўлади. Чунки жаҳондаги энг машҳур бемор бир кеча-кундузда 10-11 соатдан ухлайди.

Юрак ўрнатилгандан сўнг элликинчи кунда доктор Блайбергнинг аҳволи яхши. Навбатчи ҳамшира уни радио орқали уйғотади.

58 яшар тиш врачи Блайбергнинг кўкрагида 24 яшар тўқимачи Клайв Хауптнинг юраги врачларни тўла мамнун қилиб, бир меъёрда уриб турибди. Блайбергга ўрнатиш учун юраги олинган кишн дафн этилганига олти ҳафтадан кўпроқ бўлди. Блайберг Кейптаун касалхонасига жуда оғир аҳволда, замбилда олиб келинган эди. Профессор Крис Бернарднинг иккинчи пациенти доктор Блайберг ҳали ҳам мадорсиз. Лекин унинг иши яхши кетмоқда.

У фотографнинг келишидан хурсанд: «Яхшилик аломати. Яқинда мени касалхонадан чиқаришади», — дейди енгил тортиб ҳамшира Инга-Марияга.

Хотинининг ҳар куни келиб туриши уни бардам қилмоқда. У ҳар куни қониқиш билан пиво ичади: чиройликкина қизи Жилл таъқиқларга қарамай, кичик туйнук олдида отасига бир табассум ҳадя этиш учун ўзига тутилган доканн ечиб юборганда даҳшатга тушди.

Профессор Бернарднинг биринчи пациенти Луи Вашканский чапани одам эди. Блайберг хотиржам одам. Хотинининг айтишича, операциядан сўнг у муваффақиятдан кўра ўлимни кўпроқ кутган. Доктор Блайберг медицинадан хабардор. Кризис кунларида ҳам у даволашни қизиқиш билан кузатиб борди.

Шу сабабли элликинчи куни тонгда ҳам у профессор Бернардга: «Имураннн кечагича қабул қиламизми?» (Имуран организмнинг рад этиш реакциясини камайтирувчи дори), деб савол беради. Ўз муваффақиятлари қанотида жаҳон бўйлаб парвоз қилиб юрган жарроҳ беморнинг тузалаётганлигига ишонч ҳосил қилиш учун Капштадтда бир неча кун қолди.

Доктор Блайберг қаттиқ изоляцияда сақланмоқда. Вашканскийга фожиали тугаган даволаш тажрибаси юрак ўрнатилган иккинчи кишига фойдали таъсир қилмоқда. Айтиш мумкинки, жасур «Ваши» Блайбергни деб ўлиб кетди.

Танқидларга зўр эътибор билан қараган профессор Бернард Вашканскийни даволаш вақтида хатога йўл қўйилганлигини рад этмайди. Жарроҳ хатолардан ўрганди. Бу эса операция техникасида ҳам кўриниб турди. Вашканскийга ўрнатилган юракнинг халтачалари турли ритмда ишлаган эди. Блайбергда эса янги жарроҳлик тажрибаси туфайли юрак бир хил ура бошлади.

Врачлар Вашканский организмининг қаршилик кўрсатиш қобилиятини дорилар ва кобальт билан нурлатиш ёрдамида шунчалик камайтириб юбордиларки, оқибат натижада «иккинчи даражали ҳарбий ҳаракатлар майдонида» уни ўпкани яллиғлантирувчи микроблар енгди ва Вашканский ўпка яллиғланишидан вафот этди.

Блайбергда эса иммунологик мезоннинг паллалари баравар турибди. У янги юракнинг «рад этилиш кризиси»ни қандай яхши ўтказган бўлса, томоқ яллиғланишини ҳам шундай осон ўтказди. Блайберг организмида зарур даражада қаршилик кўрсатиш қобилияти сақланмоқда.

Ниҳоят Блайберг учун қисқа вақт ичида «зарарсизлантирилган бўлим» жиҳозланди. Бу бўлим «шлюз» — касалхона ходимлари учун ишхона ва палатадан иборат.

«Зарарсизлантирилган бўлим» касалхонанинг бир қанотида жойлашган бўлиб, вахтёрлар уни худди соқчи итлар каби сақлайдилар. Таъқиқланган зонага фақат ҳамширалар ва даволовчи врачларгина кира оладилар.

Профессор бемор устидаги пижама тугмаларини тезда ечади ва аллақачон битиб кетган яра ўрнини кўради. Сўнгра у кўкракка ўзи ўрнатган юракнинг кучли уриб турганини эшитадида «жуда соз!» деб қўяди.

Жарроҳ бемор билан хайриллашади-да, жуда кўп конференциялардан бирига йўл олади. Унинг столи устида Шимолий ва Жанубий Америкага навбатдаги сафар плани ётибди: бу ерларда янги лекциялар, янги матбуот конференциялари кутмоқда, танқидчилар учун янги далиллар топилади.

Филипп Блайбергнинг кунлари, тунлари одатдагича ўтмоқда. Врач текшириб кўргач, ҳамшира уни ювинтириб қўяди. Ҳар куни эрталаб оғиз-бурун, қулоқлар ва ҳатто тирноқлар ҳам пухталик билан дезинфекция қилинади. Ҳозир у ўз соқолини ўзи олмоқда.

Ҳамшира беморга бактереологлар томонидан текширилган овқат: сут, сули бўтқаси, апельсин шарбати, икки дона тухум, қотирилган нон, ёғ, мармелад олиб киради. Тиш врачининг иштаҳаси очилиб бормоқда. Блайберг операциядан сўнг 9,5 килограмм озиб кетган.

Ҳамма иш яхши кетаверса Блайберг ўн тўрт кундан сўнг уйга қайтиб келади. Бемор ҳафтада икки-уч марта касалхонага келиб-кетиб туради, гимнастика қилади. Бундан ташқари уйнинг ичида бироз сайр қилади. Мунтазам яхши овқатланиши керак, кейинчалик, тахминан кўп ҳафталардан сўнггина танишлари ва дўстлари билан биринчи марта учрашиши мумкин бўлади.

Профессор Бернард Америкага жўнаб кетишидан олдин беморга эски юрагини кўрсатмоқчи бўлди. Дунёда биринчи марта инсон ўзининг шиша идишга, спиртга солиб қўйилган юрагини ўзи кўрди.

(«Труд»дан).

БОЛГАРИЯ. Казанликдаги Болгария музика асбоблари фабрикаси «Билгарска Кремона» скрипка, виолончел, контрабас, гитара сингари жаҳонда серталаб созларни ишлаб чиқаради.

Тажрибали созчилар билан бирга у ерда ёшлар ҳам ишлайди.

БП—ТАСС фотоси.

„ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

„УЙЛАР БЎШ ЁТИПТИ"

Қисқа фурсатда гўзал пойтахтимиз қайта қурилди, минглаб оилалар янги турар жойларга кўчиб киришди. Бироқ айрим район ижроия комитетлари ходимларининг айби билан ана шу уй-жойларнинг фойдаланишга топширилмасдан ойлар давомида бўш ётиши ҳар бир кишини ҳам ранжитади, албатта.

Газетамизнинг шу йил январь ойида «Уйлар бўш ётипти» сарлавҳаси остида босилган танқидий хабарида ана шундай фактлар тўғрисида мулоҳаза юритилган эди. Айниқса Чилонзор, Киров, Фрунзе районларида бу масалага эътиборсизлик билан қараб келинаётгани танқид қилинган эди.

Редакция Тошкент шаҳар ижроия комитетидан жавоб олди. Унда, жумладан, бундай дейилади: шаҳар ижроия комитетида газета материали муҳокама қилинди. Унда шаҳар ижроия комитети, район ижроия комитетларининг шу ишга масъул ходимлари қатнашдилар. Муҳокамада газета танқиди тўғри деб топилди. Уйлар бўш ётганининг сабаблари ўрганилди ва айбдор ўртоқлар қаттиқ огоҳлантирилди. Уйларни тез фурсат ичида аҳолига топшириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Кейинги маълумотларга қараганда, ҳозир Фрунзе, Куйбишев, Ленин районларида бўш уйлар йўқ. Киров районн ихтиёридаги уйлардан айрим сабабларга кўра ҳозирча 20 таси бўш. Лекин булар ҳам тез орада эгаларига топширилади. Шунингдек, айрим қурилиш ташкилотлари уйларни чала топширганликлари сабабли Чилонзордаги бир қисм уйларни эгаларига топшириш ҳам кечиктирилмоқда. Ҳозир бу қурилиш ташкилотлари уйлардаги нуқсонларни бартараф этиш устида иш олиб бормоқдалар.

Шаҳримизнинг янги массивларидан бўлган Височовольт микрорайони ой сайин обод бўлиб бормоқда. Бу ерда қисқа муддатда кўплаб турар-жой бинолари, илмий муассасалар, маданий-маиший объектлар ҳамда мактаб ва боғчалар қурилди ва кўплаб қурилмоқда.

СУРАТДА: массивдаги илмий муассасалар комплексининг кўриниши.

М. Нуриддинов -фотоси.

КАВКАЗНИ ТЕКШИРУВЧИЛАР

Яқинда Абхазия тарихчиларининг Сухуми туризм илмий-текшириш институти ходимлари билан биргаликдаги комплекс экспедицияси Абхазиянинг тоғли ерида гуллаб-яшнаб ётган Цебельд қишлоғининг тарихий — революцион ўтмишини ўрганишга киришди. Бу қишлоқ Кавказнинг асосий чўққисидан ошиб ўтиладиган қадимги йўл устида жойлашгандир. Бу йўл XIX аср ўрталарида Ҳарбий —Сухуми йўли деб аталарди. Бизнинг кунларимизда Цебельддан энг қизиқарли баланд тоғ туристик маршрути ўтади.

Археологлар Цебельд жойлашган районда одамлар бундан тахминан ярим миллион йил илгари яшай бошлаганини аниқладилар. Қишлоқ атрофидан топилган топилмалар бундан далолат бериб турибди. Ғорларнинг бирида чақмоқ тошдан қилинган қуроллар ва суяк гарпунлар топилди. Булар бундан ўн икки минг йил илгари ишланган. Бошқа бир ғорда бронза давридан кейинги вақтларда одамлар яшаган жой, кўплаб ёмби, болта ва бошқа шу каби ёдгорликлар топилди.

Бу ерда энг кейинги шиддатли жангларнинг излари қолган. Бу жангларни ўлканинг туб жой халқи чет эл босқинчиларига қарши олиб борганлар.

Цебельднинг унчалик қадим бўлмаган ўтмиши ҳам қизиқарлидир. Ўтган асрнинг 70 йилларида Петропавловск қамоқхонасидан бу ерга рус революционери Николай Воронов умрбод сургунга юборилган эди. У ўша даврдаги тараққийпарвар кишилар бўлган Герцен ва Огарев билан яқин алоқада эди. Воронов «Кавказ тоғликлари ҳақидаги асарлар тўплами» номли 12 томлик тўпламни тузишда қатнашди. «Кавказ» газетасига муҳаррирлик қилди ва атоқли кавказшунос Петр Услар билан биргаликда биринчи Абҳаз алфавитини юзага келтирди.

Воронов уйида подшо полициясидан бекиниб юрган кўпгина революционерлар яшаган. Жумладан, қўзғолон кўтарган «Киязь Потемкин Таврический» номли афсонавий броненосецнинг матросларн билан алоқа боғлаш учун В. И. Ленин томонидан 1905 йил ёзида юборилган большевик Михаил Васильев— Южин шу ерда яшаб кетган эди.

Вороновлар уйи ҳозир ҳам улкан шумтал дарахтининг соясида турибди. Бу дарахтни 1907 йилда шу ерда бекиниб ётган революционерлар ўтқазган эдилар.

Юқорида айтилганларга хулоса қилиб қизиқарли бир фактни қўшиб ўтамиз. Грузия тарихчиларининг бу текширувларида рус революционери н и н г эвараси, маданий ёдгорликларини сақлаш жамияти Абхазия Советининг инструктори Юрий Воронов ҳам қатнашяпти.

Вианор ПАЧУЛИА,
тарих фанлари кандидати.

(АПН).

Шарқ юлдузи

ФЕВРАЛЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи»нинг февраль сонида Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллик шонли байрами кенг нишонланган. Ф. Норхўжаевнинг «Ўт ичра туғилди, жангларда тобланди» мақоласи, марҳум шоир Ғ. Ғуломнинг «Совет Армиясига» шеъри, қорақалпоқ шоири Х. Турумбетовнинг «Май гуллари» лирик достони, В. Карповнинг «Қумда» ҳикояси, шоир Назарматнинг шеърлари, А. Раҳматнинг очерки ана шу мавзуга бағишланган.

Курол, қалб, қўшиқ деган умумий сарлавҳа остида ҳам ёш шоирларнинг Совет Армияси ҳақидаги шеърлари босилган.

Журналнинг бу сонида Назир Сафаровнинг «Кўрган-кечирганларим» қиссаси босила бошлаган. Юсуф Шомансурнинг «Россия йўлларида» шеърий туркуми ҳам ёритилган.

«Қарс ўн икки қўлдан» саргузашт қиссасининг навбатдаги бобини Саид Аҳмад ёзган. Ҳаким Назирнинг «Кўктерак шабадаси» қиссасининг охири ҳам шу сонда ёритилган.

Журналнинг бу китобида «Самарқанд 2500 ёшда», «Шонли 50 йил», «Санъат», «Ҳаёт ва адабиёт», «Ҳикмат дурдоналари», «Тақризлар», «Нодир саҳифаларни варақлаганда», «Гулқайчи» рубрикалари остида ҳам қизиқ-қизиқ мақолалар, тақризлар, янгиликлар бор.

Х. ТУРУМБЕТОВ

МАЙ ГУЛЛАРИ

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

О, баҳор шамоли, ўйноқи сабо,
Қани, нафасингдан уйғонса ҳозир.
Қалбимга ёпишган бу дарду бало
Бутун вужудимни титратар зир-зир.
Гарчанд уч йил бирга юрдик ёнма-ён,
Бир ширин суҳбатга топмадик фурсат.
Шамол, дилдоримга бахш айлагин жон,
Шамол, сеҳринг бўлса кучингни кўрсат!

Гимнастёрка кийиб, милтиқ кўтариб
Сафда юрганлари ҳамон эсимда.
Кураш майдонида униб, кўкариб,
Номдор бўлган эди шонли қисмда.
Катта келганда ҳам солдат этиги,
Билдирмай, чангу кул кечиб юрарди.
Упадай чапланиб тўзон бетига,
Шунда ҳам жилмайиб, кулиб турарди.
Парқу тўшак эмас, намхуш ертўла

Маскани бўларди дам олар чоғи.
Ярадор дардига у дармон бўлар,
Қайнаб юрагида меҳр булоғи.
Гоҳ олов ичида боғларди яра,
Фрицни оларди гоҳи мўлжалга.
Ора кирмасайди жонимга Лара,
Кўпдан ов бўлардим мен ҳам ажалга.
Қаниийди, тақдирнинг айланиб чархи,
Менга қадалсайди сенга теккан ўқ.
Сен ўшанда тирик қолардинг балки,
Аммо нетай энди, ҳеч иложим йўқ.
Гурла, шамол, гурла, довулингни қоқ,

Унинг довруғини тарат тўлғаниб.
Данкодай юрагин кўтарди, бироқ
Жанглар оташида сўнди чўғланиб.
О, Лара, Ларахон — халқим фарзанди,
Айланиб кетайин нозик бўйингдан.
Қалбимда яшарсан мангу арзанда,
Кетмассан ўйимдан, дардли куйимдан.
То тирикман, гулинг йўлдошдир менга,
Бу гулдай унгуси гулзору чаман.
Ўхшатдим мен уни ёниқ қалбингга,
Уни жон ўрнида ардоқлайди тан.

Қорақалпоқчадан
Ж. ЖАББОРОВ таржимаси.

Қ. Салоҳиддинов, Ю. Киселев. «Собир Раҳимов». Бюст.

НАЗАРМАТ

ДЕНГИЗ

Денгиз, денгиз, Болтиқ денгизи,
Қучоғингда туман ва тўлқин.
Соҳилингга совет жангчиси
Келди ёвни мажақлаб бугун.
Сиринг кўпми дунёлар қадар,
Ўтганмисан кечиб кўп диёр?
Кенгликларда елган жилвагар
Тўлқинингда қанча ҳикмат бор!

Тарихинг кўп, сўйлашга лолсен,
Касбинг—кўпик отиб ўйноқлаш.
Кун нуридан кўкиш ва олсен.
Касбинг эса томчи мунчоқлаш.
Душманини тиғдан ўтказиб,
Соҳилингда турар қасосчи,
Сен қоларсан уни кузатиб,
Яна олға жўнар қасосчи.

Гданск.
1945 й.

БЕРЛИНДА

Берлиннинг кўксида фашист йиртқични
Ўлдирди ва қинга солди қилични.
Шода терларини артиб шу замон,
Қадрдон милтиғин ўпди қаҳрамон.
У шарққа қаради: қуёш чиқмоқда,
Нурлардан сўради она-диёрин:
Эй қуёш, оламнинг ҳеч сўнмас шами,
Кўрдингми элимдай ҳаёт баҳорин?

Урушнинг ўтида тобланиб таним,
Манзилим чўзилди довонлар оша.
Ишқимни банд этар ҳар дам Ватаним,
У билан тинч нафас олдим ҳамиша.
Жанг бизни келтирди узоқ Берлинга.
Бу макон қўйнидан қўзғалган олчоқ,
Ўғрилар тиз чўкди энди элимга,
Рейхстаг устига тикдик ол байроқ.

Берлин.
1945 й.

Г. Чиганов. «Кузатиш» («Солдат онаси» сериясидан).

Ажойиботлар оламида

Энг, энг, энг...

Дунёда энг биринчи почта қутисини инглиз ёзувчиси Антони Триуллон 1867 йилда ясаган. Дунёда энг залворли пул — Швециянинг 10 талери пулидир. 1659 йилда зарб қилинган бу танга 17,5 килограмм тош босади. Ҳозиргача сақланиб қолган энг қадимги стуллардан бирини мелоддан 1500 йил муқаддам этрусклар бронзадан қуйган.

Олтинтопар машина

Сибирь олимлари олтин сочмаларини қидириб топиш учун кибернетикадан фойдаланмоқдалар. Геофизик ва геохимик анализларнинг натижалари электрон ҳисоблаш машинасига топширилади. Машина тез фурсатда ҳисоб-китоб қилиб, қаерда олтин борлигини айтиб беради.

Ноёб коллекция

Қирғизистондаги Жарғалан курорти ўзига хос ноёб коллекцияси билан мақтанса арзийди. Бу коллекция — курортга келиб, дардига даво топиб кетган кишиларнинг қассалари ва қўлтиқ таёқларидан иборат. Иссиқкўл бўйидаги Жарғалан курорти Швейцариядаги ҳар қандай курортга нисбатан серофтоб бўлиб, унинг балчиғи билан минерал суви Кавказдагидан анча шифобахшдир.

Масофани писанд қилмай

Ярим йил муқаддам Антарктикадан элликта пингвин Шимолий қутбга олиб келинган эди. Олимлар бу билан оқ қитъа паррандаларининг ўзига йўл топа билиш қобилиятини текшириб кўрмоқчи бўлишди. Ана шу «кўчирма» қилинган пингвинлардан бири Антарктикадаги Мирний станциясига қайтиб келди. Ўзининг туғилган соҳилига етиб олиш учун у 4.500 километр масофани сузиб ўтди.

XIX асрнинг бошларида

Петербург медицина-хирургия академиясининг Москва бўлими қошидаги табиат музейининг мутасаддиси Я. Юдицкий академия боғига тажриба сифатида тут кўчатлари ўтқазади. 1835 йилда эса ипак қурти боқиб бир қадоққа яқин пилла етиштиришга муваффақ бўлади.

Москва қишлоқ хўжалик жамияти Юдицкийга пул мукофоти беради. Петербург эркин иқтисод жамияти эса уни олтин медаль билан тақдирлайди. Икки йилдан кейин Москвада тутчиликни ривожлантиргани ва уч минг туп тут дарахти етиштиргани учун Москва қишлоқ хўжалик жамияти томонидан иккинчи олтин медаль билан мукофотланади.

Тут дарахти Москва иқлимига жуда кўникиб кетади. Тверь бульварида, Кремль боғида, Деҳқончилик мактабининг боғида тут дарахтлари гуркираб ўса бошлайди.

Бироқ... Николай 1 Москвага келганида эрта кўклам фасли бўлади. У Тверь бульварида сайр қилиб юрганида тут дарахтларига кўзи тушиб: «Бу қаққайган ёғочлар нима?» деб сўраб қолади.

Москва генерал-губернатори А. Закревский подшонинг шу гапи билан тут дарахтларини йўқ қилишга буйруқ беради.

Кунлардан бир кун

☆ Маяковский умрининг охирги йилларида кўпроқ шаҳарма-шаҳар юрар, ҳамма жойда адабий кечалар ўтказиб, бу кечаларда ёзма шаклда берилган юзлаб саволларга жавоб қайтарар эди. Шундай кечалардан бирида у мана шундай хат олибди: «Ўртоқ Маяковский, шу билан мен сизнинг гапингизни учинчи шаҳарда эшитяпман. Лекин учала сафар ҳам сиз фақат бир мазмундаги гапларни айтаётибсиз!»

Маяковский хат эгасига дарҳол жавоб бериб бундай дебди:

— Азизим, сизга менинг кетимдан шаҳарма-шаҳар юришдан бошқа иш қуриб қолганмиди!..

☆ Лев Толстойнинг ҳузурига Чикаго университетининг бир гуруҳ профессорлари қадам ранжида қилишибди. Ўзлари профессор бўлганлари билан шундай нодон одамлар эканки, ҳатто Америкадаги энг атоқли мутафаккирларнинг номларини ҳам Толстойга айтиб беришолмабди. Меҳмонлар ёзувчиникида бир соатча ўтириб, яна извошларида шаҳарга қайтиб кетишгач, Толстой шундай хулоса чиқарибди: «Булар энди Америкага бориб мақтанишади; мана биз, Москвада бўлдик, унинг обидаларини, чунончи, Толстойни, лўлиларни ва ҳоказоларни кўрдик, деб юришади...»

☆ Умумий алгебранинг ижодкори Эмми Нетер — XX асрдаги энг атоқли немис математикларидан бири эди. Лекин илмий хизматлари ҳаммага манзур бўлганига қарамай, у кўп йиллар давомида доцентлик унвонини ололмай, сарсон бўлиб юрди. Университет оламидаги реакцион доиралар: «Қандай қилиб, аёл киши доцент бўлиши мумкин, агар бугун унга доцентлик унвонини берсак, эртага профессорлик унвонини беришимиз, бора-бора университет сенатига аъзо қилиб сайлашимиз лозим бўлиб қолади, ахир аёл кишининг сенатга қадам қўйиши одобга сиғадими!» деб Нетерга тиш-тирноқлари билан қарши чиқдилар. Шунда машҳур математик Давид Гильбер уларга мана шу сўзлар билан қақшатқич зарба берди: «Хўш, жаноблар, сенат— ҳаммом эканмики, унга аёл кишининг кириши ман этилади!!»

К. Эминов. «М. В. Фрунзе».

Қурол, қалб, қўшиқ

САФАРДА

Солдат марши: Бир, икки, уч... Сўл!
Тўлқинланар сафлар худди кўл.
Қўшиқ куйлар колонна жўшиб,
— Бир, икки, уч! Қурол-қалб-қўшиқ!
Саф боради. Ҳали узоқ йўл.
Энг олдинда байроқ тутган қўл.
Қўшиқ янграр кучга куч қўшиб:
— Бир, икки, уч! Қурол-қалб-қўшиқ!

КАРАБИН №2944

Ялтирайди найзаси ҳар чоғ,
Истеъфога чиқмас у ҳали.
Қундоғида қолган қонли доғ
Ўтган урушн изидир балки.
Кетмон бўлсам дерди деҳқонга,
Лекин милтиқ ясашди ундан.
Тинчлик учун ўзи инсонга
Лозим экан, билдим шу кундан.

Турсунали АЛИЕВ

* * *

Дейдиларки, Қуёш, Ой ва Ер
Жуда ҳам бахтли.
Улар ҳатто оламда мангу
Яшашга ҳақли!
Нега бундай?
Нега уларда
Бўлмас сўнгги кун?
...Чунки улар яшашмас эмиш
Ўзлари учун.

* * *

Ҳовлиқар, ҳансирар, жўшар тобора
Океан Қуёшга сўзларкан дардин.
«Минг-минг кемаларни, юртларни қара,
Тун бўйи, кун бўйи ўзим кўтардим:
Инсонга шунчалар хизмат қилсам ҳам,
Бари бир у Ерни «онажоним» дер.
Наҳотки кўрмаса ношукур Одам
Остимда ётганин ўша «она» Ер?!»
Албатта эшитди бу гапни Ер ҳам,
Лекин чурқ этмади.
Эшитган кўп бор!
Одамга ўхшар Ер.
Камтарин одам
Меҳнатин мақтамай топар эътибор...
Океан гапидан жилмайиб бир оз,
Мақтанчоқдан Қуёш оҳиста сўрар:
«Кема, одамларни кўтарган шоввоз,
Айтчи, сени нима кўтариб турар?»

Усмон ТЕМУР

ПОСТДА

Кеча-кундуз амрингга тайёр,
Постдаман, эй она-Ватаним.
Умрим этиб йўлингга нисор
Ардоқлайман комсомол шаънин.
Онт ичганман, ишон ҳар лаҳза,
Содиқ бўлгум бурчимга фақат.
Қалбим атом, кипригим найза,
Ёвларингга бўлурман офат.

Нусратжон ЖУМАЕВ

● *Ҳикмат дурдоналари*

ЯПОН МАҚОЛЛАРИ

Йўлбарс ўлса териси, одам ўлса номи қолади.
Сабр — умр хазинаси.
Оғиз билан ҳамённи ёпиқ тут.
Тил кетидан от билан ҳам етолмайсан.
Тил кулфатнинг калити
Ялқовнинг ғайрати байрамда қўзийди.
Кийик қувган қуённи пайқамайди.
Қарзга оғиз очмоқдан йўлбарсни тутмоқ осонроқ.
Кўнгил доим йўқ нарсани қумсайди.
Қиличини қинидан чиқармай шуҳрат қозонди.
Дўзах ҳам, жаннат ҳам — одамнинг қалбида.
Ошиққину, шошилма!
Ёзувчи ёзувчини тан олмайди.
Ўтмиш — бугуннинг ойнаси.
Чироқ кўтарган орқада юрмайди.
Ёмғирдек оёғи чаққон.
Нилуфар ботқоқда ўсса ҳам оппоқ бўлади.
Ташвишлар — бамисоли вафодор ит, қувган билан кетмайди.
Халқидан айрилган, юртидан ҳам айрилар.
Довюрак саркарданинг қўрқоқ аскари бўлмайди.
Шоир — шамол билан ойга хўжайин.
Бой кулдонга ўхшайди, тўлган сайин ифлос бўлади.
Очкўз лочин тирноғидан айрилади.
Соядан ҳам уялмоқ керак.
Хаттот қалам танламайди.
Умр шовваадаги яккачўпдан ўтиш билан тенг.
Омад келса дарахтда ҳам нон битади.

М. САЪДИНОВ таржимаси.

Назир САФАРОВ

ГАП-ГАШТАК

(«КЎРГАН-КЕЧИРГАНЛАРИМ» ҚИССАСИДАН)

Ташқари ҳовлимизда меҳмонхонамиз бўларди. Деҳқон йигитлар қишда ишсиз қолишиб кун узун вақтларини серқатнов катта кўчадаги чойхонада ўтказишарди. Кўчамизнинг ёз кунлари тиззага урадиган тупроғи қишда лойга айланарди. Ҳаво шир этди дегунча араваларнинг юриши мушкул бўлиб қоларди. Арванинг ғилдираги гупчагигача лойга ботиб, от тортолмай қоларди. Шунда чойхонада ўтирган йигитлар ҳалашиб, қора терга ботган жониворни отга кўмаклашишар, от-аравани ботқоқликдан чиқариб юборишар эди. Орадан сал вақт ўтар-ўтмас яна бошқа бир аравакашнинг от-араваси шу ботқоқликка келиб тиқиларди...

Ёшлар гап-гаштакдан ташқари ҳар замон-ҳар замонда халфанахўрлик ҳам қилишарди. Қиш-қировли кунларда нимқоронғи, зах хоналарда эрта-ю кеч ўтириб ишлайвериб зерикканларида, халфана ўйин-кулги қилишлари учун бир баҳона эди. Ҳалфанага Носир акам ҳам қўшиларди. Тўққиз ёғочли меҳмонхонамизнинг иккала томони токча, деворлари ганч сувоқ эди. Ерга похол солиб, устига қозоқи кигиз тўшалган. Гир айлантириб кўрпача ёзилган. Ўртадаги чўян манқалда пистакўмир бозиллаб турибди. Носир акам манқалга чилдирмасини товлаб қизитарди. У бошини қийиқча билан танғиб, қўлини ўнг енгидан чиқариб чаққон бўлиб олган. Йигитлар меҳмонхона атрофига яктизза бўлиб тизилишган. Пойгакда эса қўшиқчи, ҳайбаракаллачи йигитлар қалашиб ўтирибди. Йигит оғаси Қурбонбой полвон йигитларни ўтқазиш, бўладиган қандайдир томоша тайёргарлиги билан овора. Мен ўтирган йигитларнинг бирига: «Амакижон! Мени токчага чиқариб қўйинг!» деб ялиндим. Токчага энди жойлашиб олганимда Носир акамнинг кўзи тушиб қолди.

— Яна келдингми, бор, уйга кир! — деди жеркиб.

— Қўйинг, ака! Боланинг кўнгли нозик бўлади, қаттиқ тегманг! Томоша қилса қила қолсин, — деди йигитлардан бири ёнимни олиб.

Носир акам қовоғини уйиб менга қаради-да:

— Болани ўргатиб нима қиласиз, наша ҳидига маст бўлиб кечагидек токчадан думалаб тушади, — деди.

— Бугун маст бўлмайман, ухламай ўтираман, — деб ёлвордим мен акамга.

Йигитлар шарақлаб кулиб юборишди. Носир акам таранг бўлиб қизиган чилдирмасини «Бака-бака-банг ум бака-банг» қилиб чала бошлаган эди, йигит оғаси «Омин!» деб фотиҳага қўл очди. Бошқалар унга эргашишди. У: «Йигит ўлмайлик, омин!» деган эди, жўралар гуриллашиб унинг айтганини такрорлашди ва юзларига фотиҳа тортишди. Дастурхон йиғилди.

— Бараканазар!..—деб қичқирди йигит оғаси.

— Ташқарига чиқувди, ана келяпти,—деди кимдир йўлакка қараб.

— Бургага ўхшаб қаёқда юрибсан, ҳой,—деди Қурбон полвон, қўлини рўмолига артиб пойгакда жилмайиб турган Бараканазарга қараб.

Жўралар қўлларини силкишиб: «Ҳа-ҳа, ҳой!» деб бараварига қийқира бошлашди. Бепарво ўтирган Азизхон мисгарнинг яғринига йигит оғасининг дарраси «ширт» этиб тушди. Қийқириққа Азизхон мисгар ҳам қўшилди. Бу базмнинг бошланиши эди. Йигитлар чилдирмага жўр бўлиб «Жон бургам» ҳажвий қўшиғини айта бошлашди. Ҳамон пойгакда, йигитлар орқасида тикка турган Бараканазар елкасини учириб, қошини қоқиб, яктаги этагини белбоғига бар уриб, ўзича бурга қиёфасига кирган бўлди-да, қатор тизилишиб ўтирган йигитлар устидан сакраб ўртага тушди. Жўралар бараварига: «Жон бургам, азамат бургам» дейишса, бургадек қоп-қора, мўйлов, соқоллари беўхшов, қошлари ўсиқ, кўзлари ҳамиша қуённики сингари ўйнаб турган Бараканазар ўзича сўз тўқиб, бургани сўяр, уни нимталаб, хоҳлаган жўрасига инъом қилар эди. Сийлаганига бурганинг гўшт ёғидан, бундайроғига ичак-човоғи ёки калла-почасини «ҳадя» қилганда, жўралар ичаклари узилгудек бўлиб кулишарди. Бараканазар лапар айтиб ўйнар, жўралар жўр бўлишар эди:

Куни битди бургамнинг,
Жон бургам, азамат бургам.
Қассоби ўзим бўлдим.
Жон бургам, азамат бургам.
Олтмиш ботмон гўшт қилди
Жон бургам, азамат бургам.
Олтмиш ботмон ёғ қилди
Жон бургам, азамат бургам.
Калласи кайвонига.
Жон бургам, азамат бургам.
Ичак-човоғи сенга!
Жон бургам, азамат бургам!

Шу зайлда базм борган сари қизир, бир ўйин иккинчи ўйин билан алмашиниб турар эди. Жўралар орасида Тўлача деган жуссаси кичик, юз тузилиши юмронқозиққа ўхшаган бир киши бўларди. Унинг юзига қоракуядан уч-тўрт чизиқ тортилса, бурнининг иккала тешигига тиргович чўп тиқиб, лаби билан милки оралиғига тираб қўйилса, бурни юқорига кўтарилиб, лунжи пастга осилиб юмронқозиқнинг ўзи бўларди қоларди. Тўлача Қурбон «тентак»нинг белига миниб олиб юмронқозиқнинг қилиғини қилганда, кула-кула ичакларимга оғриқ кирарди. Юмронқозиқ Қурбон «тентак»нинг бутлари орасини уя қилиб гоҳо биқинар, гоҳо бирданига югуриб ташқарига чиқар, икки оёғида тик туриб қўрқа-писа атрофни кузатар, йўрғалаб бориб буғдой бошоғини тишлаб қочар, уни уясига яшириб, яна янги ўлжа пайига тушар эди. Йигитлар бўлса: «Юмрон омон-юмрон-эй, юмрон омон-юмрон» дея қўшиқ айтишар, чапак чалиб «юмронқозиқ»қа мадад бериб туришар эди.

Ўйин ниҳоясига етгач бир оз томоқларни ҳўллаб олиш учун, жўралар чойга ўтиришарди. Менинг ҳам муздек сув ичгим келарди. Бироқ сув ичиш учун токчадан тушиб, ташқари чиқиш керак... Бунинг сира иложи йўқ. Акам билиб қолса томошадан маҳрум бўламан. Бирортасига айтай десам, истиҳола қиламан. Сабр қилишдан ўзга чора йўқ... Бари бир Али-қизиқнинг ҳикоясини эшитмасдан кетмайман. «Сим ёғоч», «Келин тушди», «Узум ўғриси», «Мазорат» ҳикоялари қандай қизиқ... Даврада минг одам бўлсин, бари бир оғзига қаратиб қўяди. Али-қизиқнинг ҳикоясини эшитиб ўтирган одамга ҳатто «Хотинингнинг кўзи ёрипти», деб хушхабар келтирсалар ҳам ҳикояни эшитиб бўлмагунча жойидан жилолмайди. Али-қизиқ ҳикоя айтишга киришди дегунча шундай қаттиқ кулги бошланардики, бир тош йўл наридаги кишиларга ҳам эшитиларди.

Мен даврадагилар ичидан Али-қизиқни қидирдим. Кўзим акамга тушди. У чой ичар экан, ҳар замон-ҳар замон менга қараб қўярди.

Б. Бобоев. «Оила».

САЙЁР

ҚОР ЁҚҚАН КУН

ҚИССА

Папиросни олиб қолишмади. Шунга севиндим. Чунки Аҳад бечора дастмоядан айрилиб қолган бўларди. Уларникига югурдим. Уч синфдошим уларникида мабодо мени қамаб қўйишса, қандай қилиб қамоқдан қочириб юбориш йўлини ўйлашиб ўтиришар экан... Ака, уришмасангиз бир гапни айтардим.

— Айтавер, ўтган ишга саловот!

— Мен ҳам папиросдан бир тортиб кўрганман, кейин икки кунгача кўкрагим оғриб, томоғимга бир нима ёпишиб юрган, шунақа расво нарса экан бу...

— Бўлди, бўлди, ҳаддингдан ошма. Биз кетиб, санларнинг кунинг туққан эди-да. Саккиз ёшларингда ўн олти ёшлининг ишини қилгансанлар.

Акам ҳам мамнун, ҳам дарғазаб эди.

Ҳозир акам нонвой. Бир томонга сал ташлаб юрса ҳам оёғи тузалиб кетган. Илгари совуқ бошлангудек бўлса оёқ оғриғи тутиб қолар, унинг чеккан азобларига юрагим ачишар эди. Ҳозир ундай гаплар йўқ.

Акам тўғри сўзнинг гадоси. Келишувчиликнинг душмани. Акам билан авваллар жуда чиқишар эдик. Мен унга нима ёқса шуни қилишга, у ҳам менинг кўнглимни олишга интилар эди. Ҳозир ундай эмас. Мени ёмон кўради деб айтолмайман. Лекин ҳар ҳолда ҳаётга муносабатлари жиддий ўзгарган. Кўп нарсалар ёқмайди, кўп нарсалар билан келишолмайди. Тўғрироғи, мен у билан кейинги вақтда кам гаплашаман. Индамай юришига қараб турмушдан қўл силтаган деб юрган эканман...

Ўтган йили Москвадан таътилга қайтганимда, акам ҳақидаги фикрим ўзгарди. Болалари кўп эмасми, меҳнат отпускасида ҳам ишлаш пайига тушарди. Йўқ, бу гал келсам далага чиқиб кетмабди.

— Ҳа, ака бу йил кетмон бўғотда занглаб ётибдими,—дедим.

— Менга деса чириб кетсин,—деди жилмайиб:—Бўлди, менга ҳам жон керак. Барибир ҳаёт шу экан. Бир кунимиз ўтаверади.

Бир кунимиз ўтаверади-ю, аммо бирор дақиқасини ишсиз ўтказмайдиган акамга нима бўлди экан, деб ўйланиб қолдим.

— Эртага майли, сенга тегмайман. Дўстларинг билан кўриш, чақчақлашиб ол, индинга мен билан тоққа чиқиб кетасан!

— Буниси қандоқ бўлди?

— Овга. Дам олиб келамиз. Сут-қатиқ ичасан. Бошинг ҳам бир оз тоза ҳавода дам олади. Шаҳарнинг гарди босиб кетяпти миянгни. Ҳар ҳолда ҳар хил олди-қочди гаплар тинглайвериб тинкаси қуриган. ундан сўнг борган сари одамдан китобни юқори қўядиган бўлиб қоляпсан. Кўзинг китобдан бошқа нарсани кўрмайдиган бўлиб кетяпти. Ахир китобни ҳам одам бунёд этади. Китоб одам яратолмайди.

— Нега олди-қочди бўларкан. Ундай эмасдир-ов.

—Шунисини тоғда, холи жойда гаплашамиз. Яқин ўн йилдан бери расмана табиат қучоғида бўлганинг йўқ, гапинг ҳам йиғилиб қолгандир.

Рост, акам мени қизиқтириб қўйди. Аввалига акамнинг гапини ҳазилга йўйдим. Йўқ, ўйлаб турсам, чиндан ҳам гапи борга ўхшайди. Ўн йилдан бери ҳеч нарса деб ёрилмайдиган одамнинг бундай илмоқли гапи бежиз бўлмаса керак, деган хаёлда тоққа акамдан олдин отлана бошладим.

— Ҳой болам, яхши эмас, бир-икки кун сабр қилиб тур. Уруғ-аймоқларинг кўргани келади. Уят-а, кетиб қолди десам,—дедилар ойим куйиниб.

Акам айтганларида туриб олдилар. Ов милтиқни ғилофига жойлаб, озуқани ғамлаб, мотоциклни патиллатиб Бўстонлиққа жўнаб қолдик.

Москвадек ҳаёт қайнаган шаҳарнинг шовқуни қулоқлардан кетиб улгурмай бирдан жимжит тоққа келиб қолиш жуда қизиқ бўларкан.

Кўз олдингда тоғ-тош, дара, ер бағирлаб

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган сонларида.

ётган дарахтлар, нақ оёғинг остида шилдираб оқиб ётадиган зилол сувлар... Ҳамма ёқ, ер ҳам, кўк ҳам мусаффо. Машиналар шовқини ҳам, радионинг тинимсиз чулдираши ҳам эшитилмайди. Ўзгача ҳаёт, ўзгача олам. Одам бўлиб туғилганимдан бери завқланган эмасман. Худди ҳаёт шундай сокин, шундай беташвиш, шундай оромгоҳдан иборатга ўхшайди.

— Қалай?

— Маза, — дедим акамнинг саволига.

— Чодиримизни ҳов анави тўрт сада қайрағоч тагига тикамиз. Сой ҳам яқин, холи жой. Бугунча уйдан олиб келган гўштни декчага солиб қайнатамиз. Эртага бирор нима отармиз деймaн, — деди акам.

«Отармиз» сўзидан вужудим титраб кетди. «Одамдан ваҳшийроғи йўқдир бу табиатда», дедим ўзимга ўзим. Бу ёқда ойга чиқиш ҳаракати, бу ёқда бир-бирини отиш, жониворларни отиш, ўлдириш, тилка-тилка қилиб ейиш. Ҳар замонда бўлса ҳам майли эди, ҳар куни шу гап.

Ўпканг яйрайди, тўйиб-тўйиб нафас ол, — дейди акам чодир учун қозиқ қоқар экан.

— Яйраяпман, шунинг устига миямни, хаёл суришни ҳам жиловлаб қўйиш иложини қилинг, дейман.

— Иложи топилади. Ана у майса устига шинелни ёз-да, ўзингни ташла, кўм-кўк осмонга боқиб ётсанг, оламни унутасан-у, уйқу элтади.

— Сизга қарашмайми?

— Мени тинч қўйсанг, шунинг ўзи қарашганинг бўлади?

— Хўп бўлади.

Узала тушдим. Кўкка тикилдим. Осмон кўм-кўк. Қаердадир, мовий ҳарир парда ортида юлдузлар яшириниб ётибди. Ҳали тунда бодраб чиқишади. Чиндан ҳам табиат қўйнида боладек ястаниб уйқуга кетибман. Бир маҳал мен бош қўйиб ётган замин бирдан ғилдираб кетаётгандек, мен эса жойимда ётгандекман. Уйғониб кетдим. Акам шинелнинг этагидан судраб тайёр бўлган чодир ичига олиб кираётган эканлар. Турдим. Қаердандир қайнатма шўрванинг тамли иси урилди димоғимга.

— Ака, қорин масаласини ҳам...

— Ҳал қиламиз. Ўзлари тўрт соат ухладилар. Шўрва ҳам деярли шунча қайнаяпти. Қалай, сузсак қаршилик йўқми?

—Ҳозир, —дедим-у, пастимизда тош юмалатиб ўйнаб оқаётган сойга тушиб кетдим. Ювиниб чиққанимда акам дастурхон ёзиб, нон бурдалаб ўтирган эканлар.

Шўрвани ичдик. Тарам-тарам ҳовури майсаларга илашиб кўздан йўқолаётган шўрва шунча мазали эдики, мен яна озгина сўраб ичдим.

Шўрвадан кейин бир оз чўзилиб ётдик.

— Ака, холи гаплашамиз деганингиз нима эди?

— Ҳеч нима! Миянгга дам бер.

— Дам олди.

— Билиб қўй. Одам ўзини тиймаса, ҳа деб бош қотираверса тез қарийди. Тез ишдан чиқади.

— Юр, беданаларга тузоқ қўйиб келамиз.

Тепамга келиб қўлларини узатдилар.

— Кетдик,—дедим қўлларига ёпишиб ўрнимдан сакраб турар эканман.

Қуёш узоқда дарахтлар ортига беркиниб кетмоқда эди. Салқин эсаётган майин елда майсалар аста тебранади. Одам оёқларига бош қўяди. Келганимизни қутлаяптими балки...

Акам олисдаги ғўла-ғўла тошлар орасига етганимизда тўхтади. От ёлидан ясалган тузоқларни у ер бу ерга қўйди.

— Бедапоя бўлса эди-а, ака?—дедим овчиликдан хабарим борлигини билдирмоқчи бўлиб.

— Бу ер ҳам чакки бўлмайди,—дедилар акам ишонч билан.

Акам беданаларга, мен эса акамга тузоқ қўяр, нимадан аламзада эканини тезроқ билгани шошилардим. Унга сари акам беғам одамдек мени табиатни тўйиб томоша қилишга ундар эди.

(Давоми бор).

● *Кўча қоидасини бузганлар*

ИЧКИЛИКНИНГ ОҚИБАТИ

Кечқурун соат 9.30 минут. Жаҳон Обидова кўчасидан чиққан 54-19 ТНБ номерли енгил машина Энгельс кўчасига бурилади. Машинани ҳайдаб бораётган эгаси—Киров район озиқ-овқат савдоси бўлимининг сотувчиси Ҳабибулла Тиллашайхов маст эди.

Сотувчи Москвични «Спутник» кинотеатри олдида ҳайдаб бораётганда уни ўнг томондан келаётган М. 21 маркали 01—92 ТНВ «Волга» машинаси қувиб ўтиши учун йўл бермайди, натижада иккала машина бир-бирига урилиб шикастланади. Москвич машинасида ўтириб келаётган В. Суботтин деган киши яраланади. У дарҳол 17-касалхонага жўнатилади.

Сотувчи Ҳ. Тиллашайховнинг мастлиги оқибатида ана шундай кўнгилсиз воқеа содир бўлди.

Суратда шикастланган 54—19 ТНБ «Москвич» машинаси.

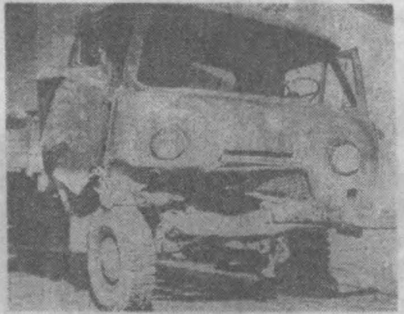

ПАЛА-ПАРТИШ ҲАЙДАШ

Гидротехника ирригация қурилиш бошқармасининг шофёри Махкамбек Асилбеков машинани пала-партиш бошқарадиган бўлиб қолди.

У яқинда 48—35 ТНГ номерли УАЗ-451 маркали машинани Сағбон кўчасида меъёридан ташқари тезлик билан ҳайдаб борар эди. Шофёр кўчанинг серқатновлиги, торлиги, лойгарчилигини ҳисобга олмади. Тўғридан келаётган Е-28-03 номерли УАЗ — 450 маркали атомашинанинг чап томонини уриб ўтади.

Шофёр М. Асилбеков машинани яна ярим километрча масофага юргизиб бориб, темир бетонли столбага уради. Шундан кейин зарб билан орқага юради-да, рўпарадан келаётган ГАЗ—53 маркали 35—57 ТШВ номерли автомашинани олд томони билан уради. Пала-партишлик натижасида уч машинага шикаст етказади. М. Асилбеков тезликка риоя қилиб машинани бунчалик ола тасир ҳайдамаганда кўча қоидаси бузилмаган бўларди.

Суратда: М. Асилбеков бошқарган 48—35 ТНГ номерли машинанинг аҳволи.

Х. САИДОВ,
автор фотолари.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

15 МАРТДА ЖУМА

Биринчи

18.00 Илмий-атеистик темаларда эшиттириш (ўзбекча).

18.10 Кекса ижрочилар концерти (ўзбекча).

19.30 ФУТБОЛ. «Пахтакор» — «Динамо» (Москва). «Пахтакор» стадионидан олиб эшиттирилади.

20.15 «Узбекистан индустриальний» радиожурнали (русча).

21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).

21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.

21.40 Сиёсий билимлар радиоуниверситети. «Империализмнинг асосий белгилари» деган суҳбат (ўзбекча).

22.20 Шу куннинг қўшиқлари (ўзбекча).

22.40 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. Филология фанлари кандидати С. Эркиновнинг «Навоий давридаги адабий алоқалар» деган суҳбати (ўзбекча).

23.15 Лирика кечаси.

Иккинчи

19.00 Социалистик мамлакатлар халқларининг куйлари.

19.30 Эстрада куйлари ва қўшиқлари (русча).

20.00 Тожик халқ куйлари.

20.30 «Ялла» концерти.

20.50 Рус тилида радиоочерк.

21.00 Тожик шоирларининг шеърлари (ўзбекча).

21.30 Москва Миллионлар ленинча университети.

16 МАРТДА ШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.

8.25 Ўзбекистон радиоси солистларининг концерти.

9.30 Рубобда чалинадиган пьесалар.

10.10 «Гулшан». Адабий-музикали эшиттириш (ўзбекча).

11.15 Эстрада куйлари (русча).

11.35 «Раббим Ҳамдамов чалади» деган концерт-очерк (ўзбекча).

12.15 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча).

13.30 Халқ талантлари концерти. Э. Пожидаева ижро этади.

15.10 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).

15.20 «Сиҳат-саломатлик» радиожурнали (ўзбекча).

16.10 Эстрада концерти (ўзбекча).

17.20 Уйғур куйлари.

18.00 Область театрлари артистларининг концерти.

18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).

19.20 «Навбаҳор» деган концерт.

20.00 «Гулшан». Адабий-музикали эшиттириш такрорланади.

21.00 «Қардош социалистик мамлакатларда» (ўзбекча).

21.10 «Қишлоқ клубида» деган радиокомпозиция (ўзбекча).

22.20 «Шанба оқшомида» деган концерт.

23.10 «Куйлар тинглаб дам оламиз» деган концерт.

Иккинчи

8.25 Опереттalардан парчалар.

9.15 Спорт эшиттириши (русча).

19.00 Б. Полевой туғилган куннинг 60 йиллигига. Ҳикоялар (ўзбекча).

19.30 «Звезда Востока» — меҳмонимиз (русча).

20.00 «Наво» концерти (тожикча).

20.30 Жаҳон халқларининг куйлари.

20.50 «Проблемалар, тадқиқотлар, ўйлар» (русча).

21.00 Қўшиқлар ва рақслар (русча).

21.30 «Карл Маркс — илмий коммунизм асосчиси» деган суҳбат (татарча).

21.40 Татар куйларидан концерт.

Учинчи

14.00 А. Николаев. «Ҳаёт эвазига» операси.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА КЎРИНГ

15 МАРТДА ЖУМА

Биринчи

(3-КАНАЛ)

Рус тилида:

18.00 ФУТБОЛ. «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО» (Москва). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.

19.45 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

19.50 Ота-оналар университети.

20.30 Телевизион янгиликлар.

20.50 «Ўзбекистон чорвадори». Телепрограмма.

21.35 «Ванина Ванини». Телевизион бадиий фильм.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)

Ўзбек тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқитувчилар учун инглиз тилидан консультация.

18.50 Студентлар учун олий математикадан машғулот.

19.35 «Студиямиз меҳмонлари». Ленин орденли Ленинград Академик Малий опера ва балет театри солистлари ижросида концерт (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.15 Кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Телезнайка».

21.45 Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган эшиттириш.

22.15 «Ставрополь диёрим». Концерт.

23.30 Янгиликлар эстафетаси.

00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)

20.00 «Ёш табиатшунослар» (ўзбек тилида).

Рус тилида:

20.25 «Дон Кихот». Бадиий фильм.

22.00 «Одамлар нега яшайди?». Адабий эшиттириш.

22.40 «Баҳор фантазияси». Фильм-концерт.

16 МАРТДА ШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)

Ўзбек тилида:

10.55 Эшиттиришлар программаси.

11.00 «Шанба, нонуштадан сўнг».

11.30 «Соҳилга чиқишга рухсат». Бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 «Туғилган кунинг муборак».

13.30 «Здоровье». Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.

14.00 «Объектив». Фотоочерк.

15.00 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 Эшиттиришлар программаси.

17.00 Телевизион янгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида:

17.10 Болалар учун. «Қувноқ минутлар».

17.40 «Каспий денгизидан—Олтой тоғларигача». Телефильм.

18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ғазалхон ёшлигим».

19.00 Телевизион янгиликлар.

19.15 Томошабинларнинг талабларига мувофиқ экран куйлари.

19.55 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эфирда «Молодость».

21.00 Киносаёҳатчилар клуби.

22.00 «Янги Тошкентни барпо этамиз» («Огонёк» Тошкентдан олиб кўрсатилади).

23.30 «Вақт» информацион программаси.

24.00 А. Чехов. «Душманлар».

00.40 Спорт топишмоқлари.

01.00 Санъат усталари. Режиссёр Л. Варпаховскийнинг ижодий кечаси.

02.15 Москва эшиттиришларининг охири

Иккинчи

(5-КАНАЛ)

МОСКВА КЎРСАТАДИ

15.00 «Қирувчилар». Бадиий фильм.

16.30 Шанба репортажи.

17.00 Рангли телевидение программаси.

18.30 Болалар учун телетеатр. В. Голявкин. «Асфальтдаги расмлар». Телеспектакль премьераси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

20.00 «Асрлар яратган Мексика». Ҳужжатли фильм.

20.50 Миллионлар университети.

21.05 «Замондошимиз». Телеочерк.

21.15 Совет санъати усталари. Франгиз Аҳмедова.

21.35 «Тўнғич». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Рус тилида:

18.00 Экран — болаларга.

18.30 «У вулканлар сари борди» деган эшиттириш.

19.00 Ҳафталик янгиликлар.

Тожик тилида:

19.15 «Бу милицияда содир бўлди». Бадиий фильм.

20.45 «Буревестник» ахбороти.

21.15 Мовий антология.

22.00 Ҳафталик янгиликлар.

22.15 Дам олиш концерти.

КИНО

15 МАРТДА

Замондошинг (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун). «МОСКВА» (кеч соат 6.20 минут ва 9 да).

Доктор Вера—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун).

Темир оқим—НАВОИЙ номли (кечқурун)

Умид қирғоғи—САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 ярим ва 9.15 минутда).

У дунёдан келган қотил — «ДРУЖБА» (кеч соат 9да).

16 МАРТДА

Замондошинг (1 ва 2-серия)—«ДРУЖБА», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кеч соат 6.20 минут ва 9 да).

Доктор Вера—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Генерал Раҳимов (кундуз соат 1 яримда, ўзбек тилида), **Темир оқим** (кундуз ва кечқурун)—НАВОИЙ номли.

Умид қирғоғи—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

У дунёдан келган қотил—«ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 1 ва кеч 9 да).

Аёллар салтанати—«МОСКВА» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—15|III да **Корсар**, 16/III да **Шоир қалби**, 17|III да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Князь Игорь**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—15|III да **Ота ўғли**, 16/III да **Гули сиёҳ**, 17|III да кундуз **Қизбулоқ**, кечқурун **Концерт**.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

тез кунда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ДУШМАНЛАР

(3 кўринишли драма)

(М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан).

Постановкачи — **Александр МУАТ**

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Аминн ТУРДИЕВ.**

Рассом — **Николай ЭПОВ.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

17, 18 мартда

УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Концертда Фахриддин Умаров иштирок этади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларда соат 12 дан сотилади.

АҲОЛИНИНГ ЧОЙГА БЎЛГАН ТАЛАБИНИ ЯНАДА ЯХШИ ЎРГАНИШ МАҚСАДИДА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШҚАРМАСИ

15.16 мартда

ХАРИДОРЛАР ТАЛАБИ КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Шу куни шаҳардаги энг йирик магазинларнинг 55 тасида савдо ходимлари талабларни ўрганиш бўйича СИЗни қизғин кутиб оладилар.

Магазинларга кирганингизда талаблар варақасини тўлдиришингизни илтимос қиламиз. Бу билан СИЗ чой билан савдо қилишни яхшилаш ва талабларингизга қониқарли жавоб олишингизга катта ёрдам берган бўласиз.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШҚАРМАСИ.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1968 йил 27 март кундуз соат 3 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанлари бўлимининг иқтисод бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц-зал фойеси) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

М. К. Оролбоев: «Қорақалпоғистон пахта заводларида меҳнат унумдорлигини ошириш резервлари» деган темада;

А. Муталов: «Ўзбекистон ипгазлама саноатининг ривожланиши ва ихтисосланиши» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1968 йил 28 март кундуз соат 12 да, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг бирлашган илмий совети мажлисида (Қизил Октябрь қишлоғи 60-аудитория) қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

И. Э. Кузьмиев: «Тошкент воҳаси кўчатзорларида йирик дуб кўчати ўстиришнинг тезкорлик методлари» деган темада;

Х. Мўминов: «Қорақалпоғистон АССРда оқ жўхорининг туб қалинлигини ўрганиш» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Тошкент область, Орджоникидзе район, Қизил Октябрь қишлоғи).

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

СИЗга қулайлик яратиш мақсадида Тошкент шаҳрининг **Октябрь, Олой, Госпиталь, Бешёғоч, Паркент, Первомай, Фрунзе, Қўйлиқ ва Марказий** бозорларидаги Таштекстильшвейторг магазинлари **дам олиш кунисиз эрталаб соат 9 дан кеч 6 гача ишлашга киришди.**

Магазинларда сотиш учун кенг ассортиментда **ип-газлама, ипаклик ва жун газламалар,** шунингдек **эркаклар, хотин-қизлар** ва **болаларнинг** ҳар турли кийимлари мавжуд.

ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ МАГАЗИНЛАРИНИНГ ДОИМИЙ ХАРИДОРЛАРИ БЎЛИШИНГИЗНИ ИЛТИМОС ҚИЛАМИЗ.

«УЗПЕЧАТЬСНАБСБЫТ»ГА **электропогрузка ҳайдовчилари, юкчилар**

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 30 уй, 2-қават, 42 хона.

Янгийўл шаҳар 4-мактаб томонидан **Рустаев Турғун Абдумўминович** номига берилган **388572**-сонли йўқолган

ЕТУКЛИК АТТЕСТАТИ

бекор қилинади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-бет

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — 83-02-49 дан 83-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — 83-29-33; 83-29-09; масъул секретарлар — 83-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 83-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 83-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 83-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — 83-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 83-27-57; ахборот бўлими — 83-65-57; эълонлар бўлими — 83-81-42.

15 МАРТ, 1968 Й. Р. 05704. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2358.